

Kosmické události v září 2012

(Časové údaje jsou ve středoevropském letním čase)

Viditelnost planet:

Merkur je nepozorovatelný, prochází souhvězdími Lva a Panny. **Venuše** svítí ráno na východě jako Jitřenka, z Blíženců přechází přes Raka do Lva. **Mars** je vidět večer nad západním obzorem, z Panny se přesouvá do souhvězdí Vah. **Jupiter** pozorovatelný kromě večera většinu noci svítí v souhvězdí Býka. **Saturn** v Panně je pozorovatelný v první polovině září večer nad západním obzorem. **Uran** je pozorovatelný po celou noc v Rybách, **Neptun** po celou noc kromě jitra v souhvězdí Vodnáře.

Úkazy a události:

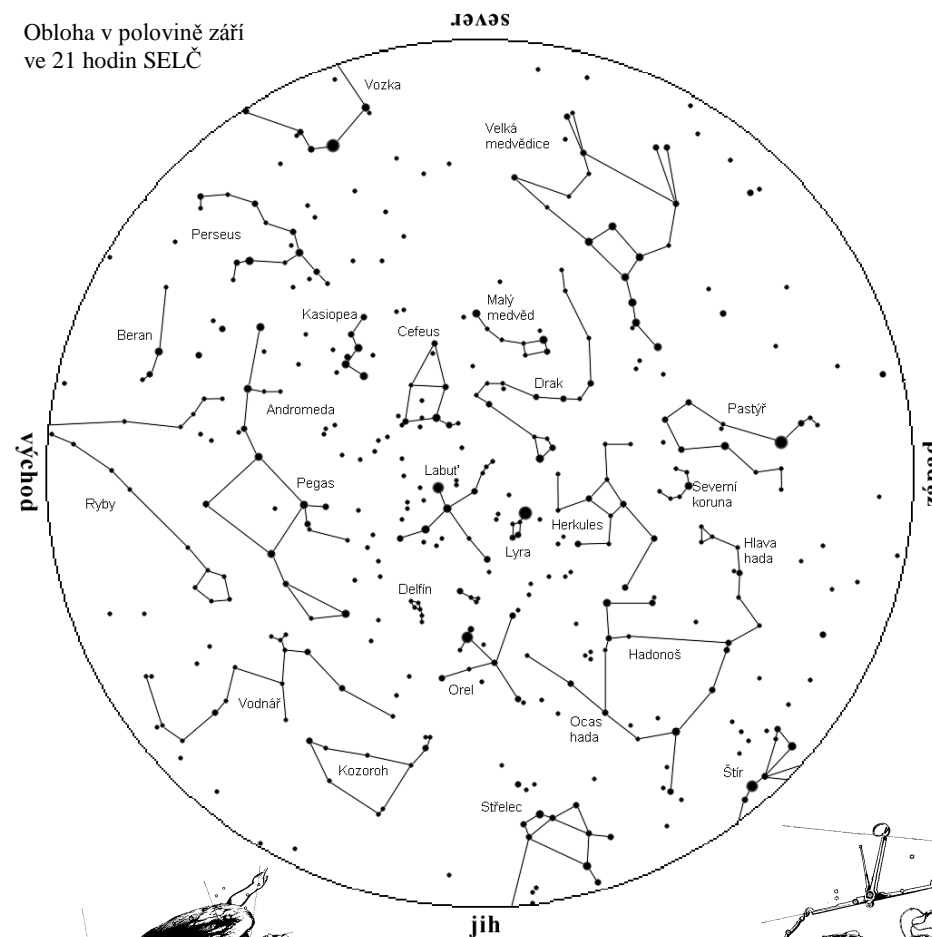
- 3. 9. 8 h planetka 2012 HG31 prolétá v blízkosti Země (0,072 AU; 27,9 LD)
- 3. 9. 12 h planetka (11) Parthenope (9,0 mag) v opozici se Sluncem (ve Vodnáři)
- 4. 9. 15 h planetka 2012 PX prolétá v blízkosti Země (0,045 AU; 17,5 LD)
- 6. 9. odložený odlet sondy Dawn od planetky (4) Vesta k trpasličí planetě (1) Ceres
- 6. 9. 14 h planetka 2007 PS25 prolétá v blízkosti Země (0,050 AU; 19,3 LD)
- 7. 9. 8 h Měsíc v odzemi (404 256 km)
- 8. 9. 3 h Měsíc v konjunkci s α Tau (Aldebaran 3,9° jižně)
- 8. 9. 14 h Měsíc v konjunkci s Jupiterem (Měsíc 1,4° jižně; Jupiter v blízkosti Měsíce pozorovatelný 8. a 9. září)
- 8. 9. 15 h Měsíc v poslední čtvrti (15:15)
- 10. 9. 15 h Merkur v horní konjunkci se Sluncem
- 11. 9. 21 h Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux 12,0° severně)
- 12. 9. 18 h Měsíc v konjunkci s Venuší (Měsíc 4,5° jižně; Venuše v blízkosti Měsíce pozorovatelná 12. a 13. září ráno na východě)
- 16. 9. 4 h Měsíc v novu (4:11)
- 19. 9. 5 h Měsíc v přízemí (365 775 km)
- 19. 9. 23 h Měsíc v konjunkci s Marsem (Měsíc 0,9° jižně; přiblížení Měsíce k Marsu pozorovatelné večer nízko nad jihozápadním obzorem)
- 21. 9. 9 h Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares 5,1° jižně)
- 22. 9. 17 h podzimní rovnodennost, začátek astronomického podzimu (16 h 48 min)
- 22. 9. 22 h Měsíc v první čtvrti (21:41)
- 24. 9. 18 h kometa C/2012 CH17 (MOSS) nejbliže Zemi (1,737 AU; 13,3 mag)
- 25. 9. 5 h planetka (2) Pallas (8,3 mag) v opozici se Sluncem
- 25. 9. 6 h planetka 333 578 (2006 KM103) prolétá v blízkosti Země (0,063 AU; 24,4 LD)
- 26. 9. sonda Cassini prolétá okolo Saturnova měsíce Titanu
- 28. 9. 7 h kometa C/2012 CH17 (MOSS) v přísluní (1,296 AU; 13,3 mag)
- 29. 9. 9 h Uran v opozici se Sluncem
- 30. 9. 5 h Měsíc v úplňku (5:19)
- 30. 9. 15 h planetka 2012 JS11 prolétá v blízkosti Země (0,071 AU; 27,7 LD)

Zdroje: [1] Rožehnal, J. aj. *Hvězdářská ročenka 2012*, HaP Praha, Praha, 2011
[2] NASA, *JPL Space Calendar* [online]. [cit. 2012-08-15].
<<http://www2.jpl.nasa.gov/calendar/calendar.html>>.

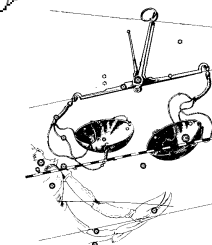
MĚSÍČNÍK

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM v Hradci Králové

Obloha v polovině září
ve 21 hodin SELČ

září 2012

programy Hvězdárny a planetária v Hradci Králové

září 2012

POZOROVÁNÍ SLUNCE soboty ve 14:00

projekce Slunce dalekohledem, sluneční aktivity, sluneční skvrny, při nepříznivém počasí ze záznamu

PROGRAM PRO DĚTI soboty v 15:00

podzimní hvězdná obloha s astronomickou pohádkou *Perseus* v planetáriu, dalekohledy, dětské filmy z cyklů *Rakosníček a hvězdy* a *Potkali se u Kolína*

VEČERNÍ PROGRAM středy, pátky a soboty v 19:00

podzimní hvězdná obloha v planetáriu, aktuální informace, výstava, film, dalekohledy, při jasné obloze pozorování

VEČERNÍ POZOROVÁNÍ středy, pátky a soboty ve 20:30
zajímavé objekty večerní oblohy **jen při jasné obloze!**

KONCERT čtvrtek 20. září v 19:30

Pod hvězdami (vstupné 220,- Kč)
koncert klavírního virtuosa *Vladimíra Župana*
a doprovodný program v planetáriu a na hvězdárně
pořádá: Emma Art Agency, předprodej: Galerie Barbara, hvězdárna, infocentra, www.hkpoint.cz

PŘEDNÁŠKA sobota 22. září v 18:00

Pohled na životní prostředí
dávná minulost a bezprostřední budoucnost
přednáší: Mgr. Vladimír Socha

NOC EVROPSKÝCH VĚDCŮ pátek 28. září v 19:00

Marsem křížem krážem aneb (vstup zdarma)
Jak jsem procestovala půlku Marsu – přednáší Lenka Trojanová,
soutěž o dalekohled, při jasné obloze navazuje pozorování noční oblohy

VÝSTAVA pracovní dny 9 – 12 a 13 – 15 h

2012 – ve znamení planet a při programech:
nejzajímavější letošní úkazy na obloze středy a pátky v 19 h
autoři: Lenka Trojanová a Jan Veselý soboty v 15 a v 19 h

Změna programu vyhrazena

Vstupné 15,- až 60,- Kč podle druhu programu a věku návštěvníka

Epochální výlet/paní hvězdárky na Mars/ve 21. století

Léto pomalu končí a lidé si ukazují své fotografie z dovolených. Obzvláště odvážní jedinci nejezdí na dovolenou, ale na výpravy do co nejdlejších a neznámých míst. Když cestu přežijí, uspořádají po návratu přednášku, kde promítají diapositivы a vypráví o divech, které v tom cizokrajném světě viděli.

My jsme se letos z hvězdárny vydali na Mars. Ne náhodou. Chtěli jsme sledovat přistání sondy Curiosity. Přesto, že více jak dvě třetiny sond vyslaných k Marsu ztroskotaly, Curiosity byla úspěšná. Celý přistávací manévř se nám podařilo zaznamenat na video a na přednášce vám ho samozřejmě ukážeme.

Během naší výpravy jsme navštívili i další zajímavá místa na rudé planetě. Prošli jsme se po dně obrovského údolí Valles Marineris, vystoupili na druhou nejvyšší marsovskou sopku, abychom měli co nejlepší výhled na tu úplně nejvyšší – Olympus Mons. Zažili jsme jarní tání v blízkosti Marsovy polární čepičky a sestoupili jsme do nejhlubšího údolí na Marsu v naději, že tam najdeme alespoň kapku vody.

Přespávali jsme pod širým nebem a vůbec jsme se nebáli, že zmokneme. Na Marsu totiž nikdy neprší. Jediné, čeho jsme se obávali, byly prachové bouře, které jsou v tomto období na Marsu docela časté. Také jsme fotografovali noční oblohu, a tak vám můžeme ukázat, jak podivuhodným způsobem se během noci pohybují oba Marsovy měsíce Deimos a Phobos. Každou noc teplota klesala hluboko pod nulu, a tak jsme nedočkavě hleděli k východu a pozorovali východ Slunce ozdobený nádhernými modránkami. Na Marsu věci prostě nejsou jako na Zemi. Přijďte tedy 28. září na Noc vědců, protože cestovatelskou přednášku jako tuto, jste asi ještě neviděli.

Lenka Trojanová